

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Hermes Theologicvs, Id est Synopsis totius Theologiæ, perspicuè, doctè, subtiliter, ac breviter discussa

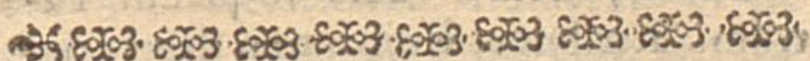
Et In octo Partes ... distincta ...

De Deo Vno, & Trino

Vindalium, 1646

Sect. I. An attributa diuina, sint de essentia Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38742

CAPVT II.

Quid sit Deus.

 SECTIO I.

*An attributa diuina sint de
Essentiâ Dei.*

CONCLVSIO I.

Atributa diuina non distinguuntur realiter, aut ex natura rei ab essentia Dei, vel inter se.) Prima pars probatur, tum ex summa simplicitate diuinæ essentiæ, tum ex infinita illius perfectione; non enim esset summè simplex, si attributa realiter ab illa distinguerentur, aut inter se: quia iam plures res ad illius compositionem confluerent: neque etiam infinitè perfecta, quia ad complendam suam omnimodam perfectionem, indigeret variis entitatibus à se realiter distinctis, essetque in potentia ad illas recipiendas. Et de hoc non est difficultas apud Catholicos.

Dices, iuxta modum loquendi Patrum, attributa diuina non dicere ipsam substantiam, & naturam Dei, sed quæ naturæ insunt. Respondeo, non esse sensum, attributa in Deo esse accidentia, aut distingui realiter ab essentia diuina; Patres enim non rarò oppositum affirmant, sed ea à nobis concipi, per modum quarundam proprietatum, quæ naturam diuinam circumstant, eamque afficiunt.

Secunda pars est contra Scotistas, & iisdem rationibus ostenditur. Nam essentia diuina neque esset omnino simplex, neque infinite perfecta, si attributa ex natura rei ab illa distinguerentur: non quidem omnino simplex, quia componeretur ex pluribus entitatibus à parte rei, & citra mentis operationem distinctis; non etiam infinite perfecta, si quidem in sua entitate non includeret formaliter perfectiones attributales, quin potius eas excluderet.

Dices r. attributa diuina non constituere vnum per vnionem, sed per identitatem; adeoque non componere. Verùm hæc euasio gratis conficta est, cum nequeat intelligi plura à parte rei distincta, non constituere vnum, per vnionem, sed per identitatem: Neque hîc

exemplum relationum diuinarum est ad propositum; nam quamuis cum natura diuina vnum constituent per identitatem, non tamen ab ea distinguuntur ex natura rei: contra verò vna relatio distinguitur realiter ab alia non tamen cum ea identificatur. At per te attributa diuina distinguuntur inter se, & ab essentia, ex natura rei; quæ ergo fieri potest vt est illis, & ex essentia constituantur vnum, non per vnionem, sed per identitatem?

Dices 2. vt essentia diuina sit infinite perfecta, satis esse quod formaliter sit infinita in ratione essentia, & identice in omni genere. Sed contra, nam iuxta illam responsionem, essentia diuina formaliter spectata, non est simpliciter infinite perfecta, sed tantum secundum quid; quia, vt sic, non continet perfectiones attributorum, quæ sunt simpliciter simplices. Vnde cum Deus, vt Deus, non dicat nisi essentialia Deitatis, quemadmodum homo, vt homo, non dicit nisi essentialia hominis, sequitur Deum, vt Deum, non esse simpliciter infinite perfectum; quod certè admitti non debet, iam ad soluendas varias objectiones.

Nota 1. quòd Deus verè generat per

entitatem simplicissimam quæ simul est intellectus, & voluntas: dicitur tamen generare per intellectum, non per voluntatem, quia generat per illam entitatem, non ut habet rationem voluntatis, sed intellectus.

Nota 2. vnum attributum esse magis idem cum seipso, quàm cum aliis, non quidem actu, sed virtute & ratione: quatenus etsi eadem sit actualis omnium entitas, vnum tamen ab alio distinguitur virtualiter, & ratione ratiocinata; à se autem ratione ratiocinante duntaxat.

Nota 3. non benè colligi distinctionem ex natura rei, inter attributa, ex eo quod similes perfectiones in creatis eo modo distinguntur: quia quæ sunt dispersa in inferioribus, sunt vnita in superioribus. Neque ex eo quod aliter misericordia aliter iustitia diuina describi solet, tales enim descriptiones formantur ab intellectu nostro, qui ut concipit res, ita eas describit. Quare cum nequeat in hoc statu, Deum clarè cognoscere, varios de illius essentia, & attributis conceptus format; & consentaneè ad eos conceptus inadæquatos, aliter Dei essentiam, aliter singula illius attributa describit.

CONCLUSIO II. *Attributa*

diuina non distinguuntur tantum nomine ab essentia, vel inter se, sed etiam virtualiter, seu ratione ratiocinata.) Prima pars probatur, quia si inter prædicta sola esset nominum distinctio, sequeretur omnia nomina diuina esse synonyma, quod tamen falsum est; quia etsi eandem rem significant, non tamen sub eadem ratione, neque possumus iis indifferenter uti, ad quamlibet Dei perfectionem significandam.

Secunda pars sufficienter colligi potest ex dictis, ac prætereà probatur, quia ex vna parte essentia diuina in sua simplicissima entitate vnitissimè continet varias perfectiones, in creaturis realiter distinctas, iisque æquivalentes, vnde existit distinctio virtualis: ex alia verò intellectus noster in hoc statu, cum nequeat totum illud obiectum vnico conceptu adæquare, in varios conceptus inadæquatos illud partitur, alio concipiens iustitiam, alio misericordiam; quo ipso censetur constitui inter attributa diuina distinctio rationis, cum fundamento in re.

Nota 1. prædicta intelligi de intellectu viatorum, qui Deum non cognoscunt nisi ex creaturis: si autem sermo sit de beatis, ij attributa diuina non distin-

gunt per rationem; quia cum clarè cognoscant diuinitatem sicuti est, adeóque vt planè indistinctam ab attributis, non possunt vnā illius perfectionem ab alia cogitatione præscindere; etsi cognoscant distinctionem rationis quam nos de diuinis attributis effingimus.

Nota 2. quòd sicut inter diuina attributa nõ est distinctio realis, sed virtualis dütaxat; ita inter illa repetiri non potest nisi ordo virtualis: quò fit vt idem ordo virtualis concipi debeat inter ipsas perfectiones diuinas, qui reperiretur inter illas, si distinguerentur realiter; vnde intellectus in Deo ratione præcedit voluntatem, immutabilitas æternitatem, &c. sic de aliis.

CONCLUSIO III. Attributa sunt à parte rei de conceptu essentiæ diuinæ, & vice versa, non tamen respectu intellectus nostri inadæquatè, & explicitè ea concipientis.) Prima pars probatur, quia Deus est id quo nihil maius, aut perfectius cogitari potest; ac proinde vt sic, est illimitatus in omni genere perfectionis possibilis. Hoc autem falsum esset, si non contineret essentialiter omnes perfectiones attributales, sed tantum identicè: sic enim non esset essentialiter summè, & infinite perfectus.

Secunda pars suadetur: nam attributū diuinū est ens vel essentialiter finitū, vel essentialiter infinitū; non finitū, quia Deus cū sit infinitus, nō cōstat ex finitis: ergo infinitum, adeoque includens essentialiter omnes perfectiones possibili- les, & consequenter essentiam diuinam, & reliqua attributa diuina. Cōfirmatur, nam nō ex alio capite Deus est essentialiter Deus, quā quia est essentialiter ens à se; atqui quodlibet attributum diuinum est essentialiter ens à se, non ab alio; ergo essentialiter est Deus.

Tertia pars ostenditur, quia illud tantum est de conceptu explicito alicuius rei, quod primariò & explicitè obiicitur intellectui eam concipienti: at dum concipis essentiam diuinam, non illico occurrit distincta cognitio bonitatis, iustitiæ, aliorumque omnium attributorum ipsius, & vice versa cū cogitas de bonitate, aut iustitia diuina, non statim directā, & explicitā cogitatione attingis ipsam substantiam Dei, cui talia attributa competunt.

Nota, propositiones in quibus vnum attributum prædicatur de alio, esse veras in sensu formali, formalitate se tenente ex parte obiecti, non autem formalitate se tenente ex parte intellectus.

inadæquatè concipientis, quia sic vnum distinguitur ab alio; vnde non potest dici, quòd intellectus qua intellectus, sit voluntas, aut vt sic, velit: quia iam concipiuntur vt virtualiter, & secundùm nostram rationem condistincta quomodo vnum non potest prædicari de alio.

CONCLUSIO IV. Quamuis actualis intellectio à parte rei sit de formali, cõstitutiuo diuinæ essentiæ, nõ tamè iuxta conceptũ nostrũ explicitũ.) Patet ex dictis; Nam in primis cùm attributa omnia cõmunia sint à parte rei de essentia diuinitatis, non magis dubitari potest intellectiõnem actualem ad illius essentiam, & constitutionem intrinsecam spectare, quàm illam inter attributa Dei communia esse annumerandam.

Eò vel maximè quia pro adæquato constitutiuo alicuius rei, assignari debet id quod præsertim naturam illius explicat: hoc autem præstat respectu Dei ratio entis à se, seu vndique perfecti & illimitati in omni genere perfectionis possibilis; siquidem illa non tantum ponit in Deo infinitam perfectionem, sed etiam perfectiori modo possibili: quare cum intellectio includatur in tali ente, dubitari non potest, quin à par-

te rei ad formale Dei constitutum pertineat.

Deinde cum aliqua attributa communia, iuxta explicitum nostrum conceptum, non sint de ratione diuinæ essentiae, idem de actuali intellectione affirmandum est, cum par sit ratio: præsertim quia cum à nobis concipiatur per modum actus secundi, ab intellectu diuino elicitum, multò minus esse potest de conceptu explicito diuinitatis, quàm ipse intellectus, aliaque attributa quæ à nobis concipiuntur per modum potentiae, & actus primi.

Accedit quod intellectio supponit obiectum in quod fertur quare cum diuinæ intellectioms obiectum sit ipsa essentia diuina, consequenter illa hanc supponit, atque adeò nequit spectare ad intrinsecam constitutionem illius, saltem respectu nostri.

Neque Deo fit iniuria, quòd eum concipiamus per modum substantiæ intellectiuae à se existentis: hæc enim est imperfectio nostri intellectus, non ipsius Dei; sicut & quòd alia attributa concipiamus per modum proprietatum ab essentia distinctarum.